
Notat

Til: Fakultetene

Kopi til: Utdanningsutvalget, Forvaltningsutvalget for lærerutdanningen (FUL),
Forvaltningsutvalget for sivilingeniørutdanningen (FUS), Studenttinget

---

Fra: Rektoratet v/ prorektor Julie Feilberg, studiedirektør Anne Rossvoll

---

Signatur:

Melding om arbeidet med kvalitetssikring av utdanningen i 2008

Rektoratet ønsker å være tydelig på at det årlige arbeidet med å kvalitetssikre utdanningen ved NTNU er en *kontinuerlig* prosess. Tiltakene som er resultatet av evalueringen et år, skal føre til forbedring det neste året. Vi kan gjerne beskrive det som en forbedringsspiral – sammenheng og framdrift. Sikringsrutinene ved NTNU er derfor todelt:

1. å analysere effekten av de tiltakene som ble satt i verk etter forrige års evaluering
2. hva det avdekker av behov for nye og/eller forbedrete tiltak

Proessen med å bringe fram og deretter evaluere disse tiltakene er det egentlige kvalitetssikringsarbeidet – rapporten er bare kvitteringen på at det er gjort. For å understreke det vil Rektoratet heretter ikke bruke begrepet rapport, men *melding* om arbeidet med kvalitetssikring av utdanningen. Fakultetene får frist til **1. mai 2009** med å levere sin melding til Rektoratet.

Status

Vi viser til notat til fakultetene 25.06.08 (referanse 2008/4021) om styrets vedtak i sak 42/08, *Utdanningskvalitet NTNU, årsrapport 2007*. Notatet forutser en handlingsplan for tiltakene som en oppfølging av vedtaket. En slik handlingsplan ble lagt fram for Utdanningsutvalget i oktober, der utvalget særlig pekte på utfordringer knyttet til:

- målepunktene generelt (må bli tydeligere)
- inntakskvaliteten (er karakterene fra videregående skole den beste indikatoren?)
- undervisningskvaliteten (samordning av regler for bruk av ekstern sensor, avvikshåndtering)
- samfunnsrelevans og kvalifikasjonsrammeverk

Handlingsplanen fra oktober 2008 med oppdatert statusoversikt er vedlagt dette notatet.

I sitt møte i november besluttet Utdanningsutvalget å sette ned ei arbeidsgruppe for å se på bruken av statistikk til dette formålet, og vurdere om det er grunnlag for å legge til rette for felles datasett som alle fakultetene kan bruke når de skal beskrive sin utdanningsvirksomhet. Dette utvalget er i gang med oppdraget. Dersom vi rekker å få ferdig et forslag tidnok, vil fakultetene få mulighet til å kunne bruke det allerede i årets melding om 2008.

Postadresse

NTNU, Studieavdelingen
Hovedbygningen
N-7491 Trondheim

Org.nr. 974 767 880

<http://www.ntnu.no/studieavd>
E-post: eirik.lien@ntnu.no

Besøksadresse

Hovedbygningen
Høgskoleringen 1
N-7491 Trondheim

Tlf, sentralbord

+ 47 73 59 52 00
Telefaks
+ 47 73 59 52 37

Saksbehandler

seniorrådgiver Eirik Lien
Ktrtlf: + 47 73 59 67 02
Mobtlf + 47 92 68 13 69

Utdanningsutvalget har også pekt på at kvalifikasjonsrammeverket som Kunnskapsdepartementet har varslet i lengre tid skal komme, blir et viktig grunnlag for å sikre utdanningskvaliteten. Den vil gi oss en mal å måle vår egen utdanning mot. Den nyeste informasjonen fra departementet sier at de skal presentere beskrivelsen av rammeverket i midten av februar i år. Innføringen av det kommer imidlertid til å gå over flere år, og det vil neppe være fullt implementert ved institusjonene før i 2012 – 2013. Det er derfor uaktuelt å ta hensyn til det i arbeidet med årets melding om kvalitetssikring.

I NTNUs arbeid med utdanningskvalitet ønsker Rektoratet å få tydelig fram sammenhengen med arbeidet om å utvikle studieprogramporteføljen. Fagmiljøene skal parallelt arbeide med å melde om arbeidet med å sikre utdanningskvalitet og å utvikle NTNUs studieprogramportefølje. Begge aktivitetene gjelder studie- og utdanningstilbudet ved NTNU. For å gjøre det tydeligere at begge sakene peker mot samme mål, vil vi etter hvert prøve å koble dem tettere sammen:

Kvalitetsmeldingen – som er fagmiljøenes tilstandsmelding om både undervisningen, innholdet i studieprogrammene, læringsmiljøet, hva studentene oppnår (resultatet), hvordan kandidatene fra NTNU blir tatt imot som arbeidssøkere. Den viser hvilket grunnlag det er for forbedring, lokalt på fakultetet og sentralt på NTNU, og peker på tiltak. *Erfaringsoppsamling og evaluering.*

Studieprogramporteføljen – som er fagmiljøenes svar på hvilke erfaringer en nå har samlet, hvilke tiltak i form av programutforming og -sammensetning de ønsker å utvikle. *Planlegging og videreutvikling.*

Opptaket – som er fagmiljøenes måte å konkretisere porteføljen på for det kommende studieåret. *Realisering.*

Innholdet og strukturen i meldingene

Utdanningsutvalget har drøftet hva skal fakultetene legge vekt på i sine kvalitetsmeldinger. Utvalget understreker på samme måte som Rektoratet at kvalitetsmeldingen *ikke* skal være et kontrollredskap, men et middel til forbedring.

Likeså har utvalget pekt på at programstrukturen er et sentralt element i vurdering av kvaliteten. Det gjør at det må være forskjellige måter å samle og analysere data for profesjonsstudiene (der en vet hvor studentene skal) og for de frie studiene (der det er flere mulige veier): dette har innvirkning på måten å kvalitetssikre. En del av dette bildet er frafall fra studiene – både hva frafall i realiteten er og hvilket omfang det har. NTNU er med i et nasjonalt samarbeid med universitetene i Oslo og Bergen om nettopp det, og fakultetene var nylig invitert til en orientering om det arbeidet som Universitetet i Oslo er i gang med.

En stor utfordring i arbeidet med å kvalitetssikre utdanningen er hvordan studentene skal involveres på en meningsfylt måte gjennom *referansegruppene*. De enkelte fagmiljøene må sørge for at det foregår en overlevering av erfaring og viten fra en studentrepresentant til neste i referansegruppene.

Tiltakene som fakultetet foreslår, må formes ut i en *handlingsplan*. Tiltak som skal gjennomføres på eget fakultet, må vise sammenhengen med tilgjengelige ressurser på fakultetet. De må arbeides inn i budsjettet for at det skal være realistisk å kunne gjennomføre dem. Det er grunnen til at vi holder den tidsplanen vi har: NTNUs styre behandler meldingen i siste møte i vårsemesteret, slik at det er mulig å ta hensyn til tiltakene når det endelige budsjettet for året etter blir utarbeidet i høstsemesteret. Fakultetet må være bevisst på å ikke planlegge flere tiltak enn det som er realistisk å få gjennomført – verken ut fra tid eller ressurser. Da er det bedre å melde om hva fakultetet prioriterer og hva som må settes på venteliste.

Meldingen som skal leveres innen 1. mai, er fra *fakultetet*. Det er opp til fakultetene selv hvordan de vil bruke sine fagmiljø for å skaffe grunnlaget for den. Meldingene fra fakultetets egne fagmiljø er den beskrivelsen fakultetet trenger for sitt interne kvalitetssikringsarbeid. Meldingen fra fakultetet til Rektor er den beskrivelsen fakultetet selv mener er vesentlig å bringe fram, den skal *ikke* være en oppsummering av de enkelte fagmiljøenes meldinger til fakultetet. Meldingen skal være kvittering på de tiltakene fakultetet skulle sette i verk ut fra forrige års melding, hvordan de er blitt fulgt opp, om det er registrert noen virkning av tiltakene og hva fakultetet vil prioritere for det kommende året. I det skal fakultetet signalisere hva de mener er felles tiltak som ikke gjelder bare eget fakultet, men som fordrer felles gjennomføring.

Nedenfor har vi satt opp en del aktuelle temaer for hvert målepunkt. Fakultetet kan bruke dem som menyliste for sitt arbeid. I fakultetsmeldingen bør hvert målepunkt – i det omfang det er hensiktsmessig – omfatte ett eller flere av disse temaene.

Inntakskvalitet

Nivået på de studentene som er tatt opp til studieprogrammene, i hovedsak beskrevet gjennom konkurransepoengene fra videregående skole til begynnerstudiene og karakternivået på bachelorgraden ved opptak til masterprogrammene (se likevel betenkelighetene fra Utdanningsutvalget gjengitt foran). Har program med karaktergrense (f eks ved opptak til 2-årige masterprogram og til enkelte profesjonsutdanninger), gitt målbare utslag? Opptaksgrunnlaget for de utenlandske studentene til de internasjonale masterprogrammene, dersom det er mulig å beskrive.

Undervisningskvalitet

Omfanget av referansegrupper, hvordan de har fungert og resultatet av deres arbeid. Pedagogisk kvalitet, f eks som samhandling lærer – student, tilbakemeldinger underveis i semesteret, organisering av gruppeundervisning og kollokvievirksomhet, hvordan fakultetet arbeider for at studentene skal ta ansvar for egen læring. Tilfredshetsmålinger.

Programkvalitet

I hvilket omfang studieplanene spesifiserer læringsmål og hvilken virkning det har på innhold, progresjon og studieatferd hos studentene. Programstrukturen, f eks omfang av obligatoriske emner, progresjon, størrelsen på emnene. Eventuelle nye studieprogram, har de gitt den virkningen som var forutsatt (søking, gjennomføring).

Resultatkvalitet

Karakterstatistikker fra rapporteringsåret og foregående år. Beståttprosent. Gjennomstrømning og omfang på gjennomføring (vs frafall) – knyttet til de forskjellige kategoriene studieprogram. Har fakultetet avdekket spesielle ”flaskehals”?

Samfunnsrelevans

Får de ferdige kandidatene relevant arbeid etter fullført studium, basert på arbeidslivets vurderinger og kandidatenes egne vurderinger. Samhandling mellom arbeidslivet og fagmiljøene. Hvordan svarer utdanningstilbudet på samfunnets behov?

Rammekvalitet

Tilgjengelige ressurser i forhold til ønsket aktivitet. Fysiske rammer for undervisningen: lese-saler, undervisningsrom, laboratorier, grupperom, teknisk undervisningsutstyr. Administrativ støtte på fakultetet og sentralt, inkludert it-baserte system.

Styringskvalitet

Programstyrene: sammensetning, funksjon og myndighet. Styring av tverrfaglige program. KVASS, kvalitetssikringsprosessen. Studentenes deltakelse i planlegging og styring. Hvordan fakultetet håndterer avvik.

Denne beskrivelsen ble gjennomgått med Utdanningsutvalget i møtet 21. januar 2009, og innspillene fra utvalget er innarbeidet.

NOKUT vedtok 17. desember 2008 "Kriteriegrunnlag for evaluering av universiteters og høgskolers kvalitetssikringssystem for utdanningsvirksomheten". Det kan være en fordel å ha det som innspill til arbeidet. Lenken til den:

http://www.nokut.no/graphics/NOKUT/Artikkelbibliotek/Norsk_utdanning/SK/KS_system/Revidert%20kriteriegrunnlag%20for%20evaluering%20av%20kss.pdf

Rektoratet vil at fakultetene skal strukturere meldingen etter en mer enhetlig mal enn det som har vært gjort tidligere. Hvert av målepunktene inntakskvalitet, undervisningskvalitet, programkvalitet, resultat-kvalitet, samfunnsrelevans, rammekvalitet, styringskvalitet skal ha en *tre-delt beskrivelse*:

- statusbeskrivelse (resultatet av at forrige års vurdering ble effektivt)
- vurdering av tilstanden statusbeskrivelsen viser
- tiltak som skal forbedre, eventuelt videreføre, det som vurderingen viser – fakultetets prioritering

Beskrivelsen av tiltakene skal være todelt:

- hva kan fakultetet eller fagmiljøet selv utføre
- hvilke tiltak må løftes opp som felles tiltak som må utføres sentralt på NTNU

Fakultetets melding bør ikke være på mer enn 10 sider.

Innsending av meldingen

Vi minner om at fakultetene har frist til **1. mai 2009** for å levere meldingen om kvalitetssikring av utdanningen i 2008. Fristen er den samme som for å levere forslag om studieprogramporteføljen 2010/11, jf notat fra Rektor 12.01.09, referanse 2009/509.

Fakultetene skal stile sin melding til Rektor, og sende den til studiedirektøren v/ seniorrådgiver Eirik Lien. Den skal ekspederes gjennom ePhortenr 2009/801.

Vedlegg: Handlingsplanen basert på 2007-rapporten